

Порядок та умови страхування ризиків при здійсненні космічної діяльності в Україні

I. Загальні положення

1. Ці Порядок та умови визначають механізм страхування ризиків при здійсненні космічної діяльності в Україні за класом страхування 13 «Страхування іншої відповідальності (крім визначеної у класах 10, 11, 12)», визначеним статтею 4 Закону України «Про страхування»:

Страхування об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) здійснюється відповідно до Закону України «Про страхування»;

Страхування відповідальності щодо ризиків при здійсненні космічної діяльності в Україні спрямоване на відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю та/або майну третіх осіб (юридичних і фізичних) під час провадження діяльності з підготовки до запуску об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) на космодромі, запуску та експлуатації їх у космічному просторі;

Страхування відповідальності щодо ризиків при здійсненні космічної діяльності в Україні, зазначене у пункті 4 розділу II цих Порядку та умов, не застосовується для відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю або майну осіб, які перебувають із страхувальником у трудових або договірних відносинах та/або здійснюють діяльність, пов'язану з підготовкою до запуску об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) на космодромі, запуском та експлуатацією їх у космічному просторі.

2. У цих Порядку та умовах терміни вживаються в таких значеннях:

1) запуск – дії, спрямовані на виведення ракетою-носієм (включно зі спробою виведення) космічного апарата, розгінного блока, іншого об'єкта з поверхні Землі на розрахункову орбіту в космічному просторі;

2) істотні обставини страхового ризику – обставини, інформація про які наведена страхувальником у заяві на страхування та відомості про які подано ним окремо на запит страховика під час укладання або дії договору страхування, а також інші обставини, інформація про які має суттєве значення для оцінки страхового ризику і є такою, якою страховик керується для ухвалення рішення про страхування і для встановлення істотних умов договору страхування;

3) об'єкти космічної діяльності (космічна техніка) – ракети-носії, космічні апарати, розгінні блоки та інші призначені для запуску в космос об'єкти;

4) підготовка до запуску – заходи, що здійснюються для підготовки об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) до запуску, зокрема їхнє випробування та транспортування;

5) повернення на Землю – цілеспрямовані дії щодо повернення (включно зі спробою повернення) об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) із земної орбіти або з космосу на Землю та керування поверненням;

б) уповноважена комісія – група спеціалістів, яка у разі потреби утворюється страхувальником одноосібно або разом з уповноваженим органом іноземної держави для визначення на державному або міждержавному рівні причин настання з об'єктами космічної діяльності (космічною технікою) події, яка може бути визнана як страховий випадок.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених в законах України «Про космічну діяльність» та «Про страхування».

II. Суб'єкти та об'єкти страхування

1. Страхувальники, страховики та треті особи (юридичні та фізичні), життю, здоров'ю та/або майну яких завдано шкоди під час здійснення космічної діяльності в Україні, є суб'єктами відносин у сфері страхування відповідальності щодо ризиків, пов'язаних з підготовкою до запуску об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) на космодромі, запуском та експлуатацією їх у космічному просторі.

2. Страхувальником є особа, яка уклала із страховиком договір страхування або є страхувальником відповідно до цих Порядку та умов. Відповідно до етапів життєвого циклу об'єктів космічної діяльності страхувальником є:

на етапі випробування об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) – юридична особа, яка здійснює випробування об'єктів космічної діяльності (космічної техніки);

на етапі запуску об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) та повернення їх на Землю – юридична особа, яка здійснює запуск об'єктів космічної діяльності (космічної техніки);

на етапах підготовки до запуску (крім випробування) об'єктів космічної діяльності (космічної техніки), експлуатації їх у космічному просторі – юридична особа, яка є власником об'єктів космічної діяльності (космічної техніки).

3. Страховиками ризиків при здійсненні космічної діяльності в Україні є страховики, що отримали в установленому порядку ліцензію на здійснення діяльності з прямого страхування за класом страхування 13 з урахуванням вимог законодавства у сфері страхування та згідно з відповідним напрямом страхування.

4. Об'єктом страхування є відповідальність власника об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) щодо ризиків, пов'язаних з підготовкою до запуску об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) на космодромі, запуском та експлуатацією їх у космічному просторі.

5. У разі настання події, яка має ознаки страхового випадку, страхувальник зобов'язаний:

1) вжити необхідних заходів для запобігання збільшенню розміру збитків та забезпечення захисту права вимоги до винної особи;

2) повідомити страховика протягом трьох робочих днів про настання події, яка має ознаки страхового випадку, після того, як страхувальник дізнався або повинен був дізнатися про зазначену подію;

3) подати страховику протягом трьох робочих днів після того, як страхувальник дізнався або повинен був дізнатися про настання події, яка має ознаки страхового випадку, документи, які засвідчують право власності страхувальника на об'єкти космічної діяльності (космічну техніку) або право розпорядження ними;

4) забезпечити участь представників страховика у засіданнях уповноваженої комісії під час визначення причин настання з об'єктами космічної діяльності (космічною технікою) події, яка може бути визнана як страховий випадок;

5) утримуватися від будь-яких дій, які можуть зашкодити інтересам страховика (привести до збільшення розміру збитків, перешкоджання визначення причин настання з об'єктами космічної діяльності (космічною технікою) події, яка може бути визнана як страховий випадок);

6) подати страховику після закінчення роботи уповноваженої комісії складений комісією акт за результатами визначення причин настання з об'єктами космічної діяльності (космічною технікою) події, яка може бути визнана як страховий випадок.

III. Порядок і умови укладання договору страхування відповідальності

1. Умови страхування ризиків при здійсненні космічної діяльності в Україні визначаються у договорі страхування ризиків при здійсненні космічної діяльності в Україні (далі – договір страхування), що укладається суб'єктом космічної діяльності відповідно до характеру його діяльності.

Договори страхування укладаються відповідно до вимог, визначених у Законі України «Про страхування», та згідно із законодавством України.

У випадках, коли страховик є нерезидентом, договори страхування можуть укладатись відповідно до вимог Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» та Закону України «Про страхування».

2. Страхувальник з метою забезпечення укладення договору страхування на умовах, найбільш вигідних для нього, може укласти із страховими брокерами договори про надання страхових брокерських послуг (брокерські угоди).

3. Місцем дії договору страхування є територія України та територія за її межами відповідно до Конвенції про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами, від 29 березня 1972 року та інших правових актів у сфері космічної діяльності, стороною яких є Україна.

4. Предметом договору страхування є передача страхувальником за плату ризику, пов'язаного з об'єктом страхування, страховику на умовах, визначених договором страхування або законодавством України.

5. Страхувими ризиками є ризики виникнення у страхувальника обов'язку відшкодувати шкоду, заподіяну об'єктом космічної діяльності (космічною технікою) життю, здоров'ю та/або майну третіх осіб (юридичних та фізичних) під час провадження діяльності з підготовки до запуску об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) на космодромі, запуску та експлуатації їх у космічному просторі.

6. Строк дії договору страхування за потреби встановлюється на окремі етапи життєвого циклу об'єктів космічної діяльності (космічної техніки), а саме:

- 1) підготовка до запуску;
- 2) запуск;
- 3) експлуатація в космічному просторі;
- 4) повернення на Землю.

Початок і закінчення кожного етапу життєвого циклу об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) визначаються під час укладання договору страхування за умови наявності можливості реєстрації дати та/або часу його початку і закінчення з використанням засобів технічного контролю або підтвердження відповідними документами.

Договір страхування на окремі етапи життєвого циклу об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) набирає чинності з початку строку страхового покриття за умови внесення страхувальником першої частини страхової премії та повідомлення страховику про настання цього строку.

Критерії готовності об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) до запуску в космічний простір визначаються відповідно до конструкторської та технологічної документації.

7. У разі невиконання або неналежного виконання зобов'язань за договором страхування сторони несуть відповідальність згідно із законодавством.

8. Спори, що виникають між сторонами під час виконання договору страхування, вирішуються через проведення переговорів, а у разі недосягнення згоди – в судовому порядку, передбаченому законодавством.

9. Усі зміни та доповнення до договору страхування вносяться за згодою сторін через укладення додаткових угод, які є невід'ємною частиною договору страхування.

10. Дія договору страхування припиняється відповідно до статті 105 Закону України «Про страхування» з урахуванням цих Порядку та умов.

11. Якщо дія договору страхування достроково припиняється на вимогу страхувальника або страховика відповідно до умов договору, одна з його сторін зобов'язана повідомити іншу сторону про намір достроково припинити дію такого договору не пізніше ніж за 30 календарних днів до передбачуваної дати припинення дії договору.

12. Затримка запуску не є підставою для припинення дії договору страхування.

IV. Страхова премія, страхова сума та страхова виплата

1. Страхова премія сплачується страхувальником одноразово або частинами в порядку, розмірі та строки, передбачені договором страхування.

Під час укладання договору страхування, у якому передбачена сплата страхових премій частинами, складається графік їх сплати.

У разі настання страхового випадку сума простроченої наступної частини страхової премії може бути вирахувана страховиком під час розрахунку страхової виплати.

2. Для визначення обставин страхового випадку та розміру збитків, відповідно до якого здійснюється страхова виплата (страхове відшкодування), страховиком встановлюються факти, причини та обставини події, що має ознаки страхового випадку.

3. Встановлення фактів, причин та обставин події, що має ознаки страхового випадку страховиком, проводиться за участю уповноважених ним та страхувальником осіб, які (у разі необхідності) відповідно до законодавства про захист державної таємниці та збереження конфіденційної інформації, що є власністю держави, отримали право на доступ до об'єктів космічної діяльності (космічної техніки), інформації про них, а також до матеріалів щодо причин настання з об'єктами космічної діяльності (космічною технікою) події, яка може бути визнана як страховий випадок, визначених уповноваженою комісією.

Строк встановлення фактів, причин та обставин події, що має ознаки страхового випадку, не повинен перевищувати 30 днів з моменту подання страхувальником заяви про страхову виплату (страхове відшкодування) та всіх необхідних документів, що стосуються обставин страхового випадку.

Якщо встановлення фактів, причин та обставин події, що має ознаки страхового випадку, потребує проведення додаткових заходів, його строк може бути продовжено страховиком ще до 60 днів. У такому разі страховик надсилає страхувальнику вмотивоване рішення.

За результатами встановлення фактів, причин та обставин події, що має ознаки страхового випадку, складається страховий акт у довільній формі в двох примірниках, один з яких надається страхувальнику.

4. Для отримання страхової виплати (страхового відшкодування) страхувальник (його правонаступник або інша особа, визначена договором страхування)

зобов'язаний згідно з договором страхування надати страховику оригінали або завірені в установленому порядку копії таких документів:

- 1) заява про страхову виплату (страхове відшкодування);
- 2) розрахунковий документ, що підтверджує внесення страхових премій;
- 3) документ, що підтверджує факт настання (реєстрації) страхового випадку;
- 4) претензії третіх осіб або їх спадкоємців, викладені у письмовій формі, разом з документами, що підтверджують розмір завданих збитків;
- 5) акт уповноваженої комісії (в разі її утворення).

5. Рішення щодо здійснення страхової виплати (страхового відшкодування) або щодо відмови у виплаті повинне бути ухвалено страховиком не пізніше 10 днів з дня складення та підписання страхового акта.

6. Страхова виплата (страхове відшкодування) здійснюється у межах страхової суми (ліміту відповідальності) незалежно від кількості претензій та не повинна перевищувати розмір прямої шкоди, заподіяної потерпілому.

Страхова виплата (страхове відшкодування) здійснюється страховиком протягом 30 днів від дати ухвалення рішення про здійснення такої виплати згідно з пунктом 5 розділу IV цих Порядку та умов.

7. Після здійснення страхової виплати (страхового відшкодування) до страховика у межах виплаченої ним суми переходить право вимоги, яке страхувальник має до осіб, винних у заподіянні шкоди.

Страхувальник зобов'язаний передати страховику всі документи, а також розпочати проведення інших дій, необхідних для передачі страховику зазначеного права вимоги.

8. Підстави для відмови страховика у здійсненні страхової виплати (страхового відшкодування) визначаються згідно зі статтею 104 Закону України «Про страхування».

Страховик зобов'язаний у письмовій формі повідомити страхувальнику про відмову у здійсненні страхової виплати (страхового відшкодування) з обґрунтуванням причин такої відмови протягом п'яти робочих днів з дня ухвалення відповідного рішення.

9. У разі скасування запуску об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) страховик зобов'язаний повернути страхувальнику страхову премію протягом 30 днів після припинення дії договору страхування з відрахуванням фактичних витрат страховика, пов'язаних з виконанням договору.

10. Мінімальна страхова сума (ліміт відповідальності) на кожен подію встановлюється у договорі страхування у таких розмірах:

до 150 кілограмів (включно) стартової маси об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) або маси об'єктів космічної діяльності (космічної техніки), що

повертаються на Землю, – у розмірі 1000 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на дату укладення договору страхування;

понад 150 кілограмів – у розмірі 7 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на дату укладення договору страхування, на кожний кілограм стартової маси об'єктів космічної діяльності (космічної техніки) або маси об'єктів космічної діяльності (космічної техніки), що повертаються на Землю.

11. Страховик не відшкодовує:

шкоду, заподіяну на генетичному рівні здоров'ю осіб, які проживають на забрудненій (зараженій) території, що стала такою внаслідок діяльності страхувальника;

шкоду, заподіяну навколишньому природному середовищу;

шкоду від впливу на озоновий шар атмосфери;

моральну шкоду.

12. Розмір страхового тарифу визначається відповідно до статті 95 Закону України «Про страхування».

**Директор Департаменту державної
політики авіаційної та ракетно-
космічної промисловості**

Сергій РУЧКО